

971/3083-26

Sanık İrfan Uçar'ın sorgusunun tebitine geçildi.

SANIK İRFAN UÇAR SORĞUSUNDA: Ben 1966 yılından beri Dev-Genç Örgütü içerisinde faaliyet göstermekteyim. Ankarada 11 Ocak 1971 tarihinde bir günlük hasılatı Deniz Coşmuş ve arkadaşları tarafından kamalaştırılan Bank İş Bankası soygununa iştirak ettiğim iddiasıyla aranmakta idim. Ankarada önce polisten bilahere sıkıyönetim mahkemelerinden uzun bir süre muhtelif yerlerde saklandım. Bilahere evvelden tanıdığım devrimci bir insan olan Hava Yüzbaşı İlyas Aydın'ın evinde kalmak üzere İstanbul'a geldim. Ben Türkiye halkının kurtuluşu ve yarıdan bağımsızlığı için 1965 yılından beri gençlik hareketlerine katıldım. İçişleri ve 770 köylü olan fakir halkın yararına mücadeleye giriştim. 27 Mayıs 1971 tarihinde kalmakta olduğum Yzb. İlyas'ın evinde yakalandım. Emniyete götürüldüm. Orada başta Emniyet Müdürü Muzaffer Çağlar, 1. Sube Müdürü İlgin Aykutlu ve onların emrinde bulunan personel tarafından devamlı şekilde işkencelere maruz bırakıldığım Emniyet Müdürü Çağlar'ın yanında Sıkıyönetim Baş Savcısı da vardı. Özellikle benden olaylar hakkında bir ifade vermem isteniyordu. Bu şekilde ifade vermayınca beni devamlı olarak falakaya yatırıp döğdüler, ayaklarım parçalandı. Tuzlu suya sokup gene döğdüler. İfade alınmak istenildiğinde ben onlara Marksist-Leninist olduğumu ve işçi sınıflarının ideolojisi olan bilimsel sosyalizme inandığımı söyledim. Ancak bunun dışında benden somut bir eyleme katıldığım hakkında ifade alamayınca müthiş şekilde işkenceler devam etti. Emniyette beraber getirildiğimiz Necmi Sağır, Necmi Demir ve İlkey Demir'de işkenceye tabi tutuldu. Özellikle İsmail Baş Konsolocu Elrom'un benim tarafından öldürüldüğüne dair bir itiraf alınmak isteniyordu. Ben dediklerini yapmayınca işkenceye devam edildi. Bir ara Necmi Demir Elrom'u kendisinin öldürdüğünü işkenceler sebebiyle söylemiş bu husus bana nakledildiğinde benim de bunu teyit etmem istendi. Ancak ben işkenceye rağmen böyle birşey söylemedim. Emniyet Müdürlüğünde bulunduğum sırada Ahmet Çoker, Hasan Çetin ve Sarp Kuray isimdeki şahısların da işkenceye tabi tutulduğuna şahit oldum. Özellikle kel Zakeriye denilen şahıs tarafından falaka taktik ediliyordu. Benim ağrımdan istedikleri itirafı alamamak oradaki polisleri kızdırdı. Fakat hiçbir şekilde istedikleri ifadeyi vermedim. Çarılan bir doktor Karabat Arkan isimdeki şahıs tabib beni muayene etti. Bu muayene dayaktan üç gün sonra olmuştur. Ayaklarımın kangren olması tehlikeli belirti. Emniyetteki işkencelerden sonra Merkez Komutanlığına götürüldük. Tuvalete bile arkadaşlarımla beraber gidiyordum. Orada bize iyi muamele ettiler. Önce bir doktor ve sonra sekiz sekiz kişiyle ilgilendi. Bu sırada İlkey Emniyet Müdürlüğünde ayaklarımın tedavisi ile meşgul olmuştur. Sebriye isimindeki bir hemşirede tedavim ile ilgilendi. Kaldırıldığım askeri hastahane de siyasi fikirler ne olursa olsun biz doktoruz zihniyetiyle bana ilgi gösterildi. Üç hastahane de bulunduğum sırada Necmi Demir, Hüseyin Zaim ve Kadriye Deniz Çelen ile beraber getirilmişlerdi. Askere geyerek ifademide aldı. Savcı Yzb. Önce bana daha önce bize intikal etmiş olan işkenceye mahal bırakmadık şeklinde konuştu. İfademide tebit etti. Ben savcıya benim işkence görmemi öğrendiklerine göre gerekli işlem yapılmasını bunun bir mazeret olmadığını eski müradatlarıma rağmen de seli tubba sevk edilmediğimi bildirdim. Emniyette alınan ifademide aynı tekrarladım. Yalnızca Savcıya verdiğim ifade de değişik bir beyanda bulundum. Necmi ve İlkey Demir'in cumartesi gecesi de Yzb. gının evinde olduklarını bildirdim. Haftasında bu arkadaşlar cumartesi gecesi orada değillerdi. Pazar gecesi gelmişlerdi. Fakat İlkey ve Necmi Cumartesi gecelerini yağlı bir kadının evinde geçirmiş oldukları için bu husus meydana çıkmamın diye ben savcıya verdiğim ifade de her ikisinin hem pazar hem de cumartesi gecesi yzb. İlyas'ın evinde olduklarını belirttim. Bu husus doğru değildir. İlkey ve Necmi Pazar akşamı hava karardığı saatlerde yeni genel aramanın bittiği saatten üç dört saat sonra Yzb. İlyas'ın evine gelmişlerdi. Benim Merkez Komutanlığında bulunduğum sırada tevkif talebi üzerine sorğu şu andaki mahkeme kurulu tarafından yapıldı. Üzerinizde cüppeleriniz yoktu. Ben muhataplarıma sorduğum zaman sıkıyönetim mahkemesi kurulu olduğunuzu ve tutuklama talebi gerekli işlemi

ve gerekli işlemi yapmak üzere geldiğimizi belirttiniz. Ben işkence gördüğümü adli tabibe sevkimi istediğimi bildirdiğimize tebliğ ettikten sonra bu konuda An. Savcılığa dilekçe verebileceğimi avukat tutabileceğimi ve aileme temas edebileceğimi söylediniz. Adli tıbbı sevkime dair mahki dileğe verdiğim halde bir işlem yapılmadı. Ayrıca 80 gün süre ile aileme ve avukatıma görüştürülmedim. Yalnız başım ve dimağımın sağlam olduğuna dair meşur aileme ulaştırıldı. İddianamede bana isnat olunan ayıplar verit değildir. Çünkü ben Yüzbaşı İlyasın evinde kaçak olarak bulunuyordum. Aynı durumda bulunan Necati Sağır, Necmi Demir ve İlkey Demiri ihbar etmem bahis konusu olan Ben Türkiye Halk Kurtuluş Partisi ve Cephesinin Üyesi değilim. Ayrıca Ankara'dan gelirken Kurtuluş gazetesinin 3. sayısını ben Dev-Genç'in son bildirimleri de getirmiş değilim. Her ne kadar Mahir Çayanın bu konularda bana etraf ve izafede bulunduğu belirtilmekte ise de doğru değildir. Yani ben gizli bir örgütü ihbar etmemek suçlarını ve ayrıca 141 ve 142. maddeleri ihlal mahiyetinde olan suçları işlememiş. Orada bulunan arkadaşların Türkiye Halk Kurtuluş Partisine ve Cephesine mensup olduklarını bilmediğim gibi aramızda bu konuda herhangi bir konuşmada olmadı. Ben cepheye ait mühür ve bildirimleri orada görmüş değilim. Yakalandığımız 27 Mayıs 1971 tarihine kadar orada bulunan arkadaşlarımızın bu örgütlere mensubiyetlerini bilmediğim gibi bu mahki örgütlerin veriliş noktasında da herhangi bir bulumamış değildir. Benim hakkında Ankara Sıkı Yönetim Komutanlığı Askeri mahkemelerinde ayrıca TCK nun 146. maddesini ihlal suçundan dolayı dava açılmış bulunmaktadır. Radyodan öğrendiğime göre 6.9.1971 de orada duruşma vardır. Bu itibarla mahkememizde yapılmakta olan duruşmadan ve resmî tutulmayı talep etmekteyim, dedi. Sanığın 1 numaralı kaleşörün 9 vail ve bifeleri arasında bulunan ve emniyet mensuplarında tespit edilmiş 3.6.1971 tarihli ifadesi okundu.

Bu ifade bana aittir. Ancak burada ben Marksist ve Leninistim bilimsel sosyalizmin uygulanması şeklindeki cümle yanlış geçmiştir. Ben Marksist ve Leninistim. Bilimsel Sosyalizme inanıyorum, demiştim dedi.

Soruldu: Ben Rüçhan Manası Dev-Genç'e resmî üye olup olmadığını bilmiyorum. Fakat 1969-1970 döneminde Devrimci Gençlik Sekreterliğini yaptım. Bu sebeple yapılan toplantı ve forumlara Rüçhan Manası da katılırdı. Kendisini Dev-Gençli olarak söylemiştim, dedi.

Ayrıca cezaevinde bulunan devrimci arkadaşlarımıza bazı fakültelerdeki arkadaşlar Rüçhan Manası da bu yemek getirme sıralarında görüştüm, dedi.

Soruldu: Yüzbaşı İlyas Aydın aramanın yapıldığı sırada Cumartesi günü saat 13 sıralarda eve gelerek sivil elbiselerini giyerek dışarı çıktı. Gece vakitler arama başlamadan önce döndü. Ertesi gün pazar arama saat 15 de bitmişti. Akşam yeni cumartesi akşamı geç saatlerde eve gelen Yüzbaşı İlyas tahminen saat 23-24 sıralarında eve gelen Yüzbaşı İlyas pazar günü aramanın bittiği saat 15.00 kadar evde kaldı. Aramadan sonra bir ara yiyecek ve gazete almak için dışarı çıktı, dedi. Sanığın askeri savcılıkça tespit olunan ve aynı kaleşörün 2 ve 251. sayfeler arasında bulunan 12.7.1971 tarihli ifadesi okundu. Sanık askeri savcı tarafından alınan 12.7.1971 tarihli bu ifadenin kendisine ait olduğunu doğru olduğunu yalnızca biraz önce belirttiği ve hile Necmi ile ilkeye Yüzbaşı İlyasın evine Cumartesi akşamı değil pazar akşamı gelmiş olduklarına bunun dışındaki bütün beyanlarının doğru olduğunu belirtti. Sanığın 12.6.1971 tarihli askeri savcılıkça alınan ifadesi okundu. Sanık bunun da doğru olduğunu beyan etti. Ayrıca 2 sıra numaralı kaleşörün 97 sayfasında bulunan ve tutuklama talebi dolayısıyla An. Mahkemece tespit olunan sorgusu okundu. Sanık bu ifadeyi kabul ettiğini bildirdi. Sanığın sorgusuna karşı daha önce soruları icra edilmiş bulunan sanıklardan bir diyetlerinin bulunup bulunmadıkları soruldu.

Sanık Mahir Çayan : Necmi, Emir, İlkey Demir, Necati Sağır ve İrfan Uçan yakalandıktan sonra bir gazetede daha doğrusu o tarihteki bütün gazetelerde İrfan Uçanın polise İlbay apartmanını gösterdiği yazılıydı. Bu apartmanda

Ziya Yılmaz yakalanmadı. Ben bu sebeple verdiğim ifadede İrfan Uçarın İlbay aş partmanına geldiğini söyledim. Ben Ulaş Bardakçı da Kurtuluş gazetesinin 3. sayısına gördüm,nerden geldiğini sordum.Yzb. İlyastan aldığı söyledi. Ve belki İrfan Uçar getirmiştir dedi. Ben kendisine İrfan Uçar burada mı diye söyledim, Ya nın evinde söyledi.İrfan Uçarı bizim örgütümüzle alakası yoktur,ancak kendisini Türkiye Halk Kurtuluş Cephesine alacaktık.Hüseyin Cevahir hapishanede beraber kalmış yakından tanıyordu. O teklif verdi. Ben Ulaş Oktay ve Hüseyin İrfan Uçarın cepheye alınmasını daha doğrusu bu konuda görüşmeye karar verdik.Yüzbaşı İlyasin evine gittiğinde kendisini bulamadım.Berberesa gitmiş. Ben bunun üzerine durumu Necmiye söyledim.Ben evden,evin kapısından çıkarken İrfan Uçar da içeriye giriyordu.Ayak üstü hal hatır sordu.Cephe ve Parti konusunda hiç konuşmadı.Acele gitmem gerekiyordu.Bu bakımdan kendisine Cephe Üyeliği teklifinde bulunamadım.Aynı gün Necmi İlkay,İrfan ve Necati Sağır yakalandılar.Benim Yüzbaşı İlyasin evini terkettikten 3-4 saat sonra adı geçen arkadaşlar yakalanıyorlar.Biz sosyalistler kişiliklerimizi gizlemeyiz.Nitakim Dev-Gençin bilfişisi de bu merkezdedir. Bizim saklıyacak gizliyecek hiç bir şeyimiz yoktur.Ve yaptıklarımızdan da şeref duyuyoruz.İrfan Uçar cephe üyesi değiliz dediğine göre Cephe üyesi değildir.Eğer Cephe üyesi olsaydı burada şerefle söylerdi,dedi.Necmi Demir: İrfan Uçar arkadaşının düzelttiği gibi ben Yüzbaşı'nın evine cumartesi günü değil pazar akşamı İlkayla beraber gitmişim.Yakalandığımız gün de Mahir Çayan arkadaş yüzbaşı'nın evine gelmişti.İrfan Uçarın İstanbulda olduğunu duymuş ben eve gelen Mahir İrfan burada dediğim zaman biliyorum Yüzbaşı haber verdi,dedi.İrfan bahsetti de kendisinin cephe üyesi olup olmayacağını sormama istedi.İrfan arkadaş o gün berberde idi,geldiğinden yarım saat sonra da ev basıldı.Bu konuda kendisiyle bir şey konuşmadım,dedi.

İlkay Demir: Yüzbaşı'nın evine pazar akşamı gittik,dedi.

Diğer sanıkların bir diyocekleri bulunmadıkları anlaşıldı.Söz alan İrfan Uçar ben Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi üyesi olsaydım bundan şeref duyardım,dedi.

As. Seven sorguya karşı İrfan Uçardan İstanbulda ve Ankarada kaçak olarak dolayacağı sırada hangi isimle dolayacağı ve kendisine Uğur Tola adına düzenlenmiş nüfus cüzdanının kimin tarafından verildiğini sorulmasını keza Türkiye Mühendisler ve mimarlar odasına mührünü havist bir kimlik kartının ne şekilde temin ettiğinin sorulmasını talep ederim,dedi.

Sanıktan soruldu:Benim Uğur Tola takma adıyla düzenlenmiş bir hüviyet cüzdanım yoktur.Varsa gösterilsin fakat Uğur Tola adına düzenlenmiş mühendisler(in saat mühendisleri) odası birliğinin hazırladığı mühendislik kimliğim vardır.Bu kartı da şöyle çıkarttım;İnşaat Mühendisler Odasının binası aynı zamanda teknik personel sendikasının yani "TİKSER" mensuplarının ücretlerine ilişkin boykotlar yapılıyordu.Ben de Makina mühendisliği son sınıf öğrencisi olduğum için bu sendikaya yardım ediyordum.Bu sebeple binasına girip çıkardım. Bir gün buyle tatilinde İnşaat mühendisleri odasının birinden bol miktarda bulunan boş vaziyetteki hüviyet cüzdanlarından birini aldım.Bu hüviyet üzerine kendi resmimi yapıştırdım.Odanın resmi mührü elde edemeyeceğim bir yerde idi.Bunun için uğraşmadım.Mühendislerin hazırladığı projelere basılan vize mührü açıkta duruyordu.Vize mührünü kullanarak hüviyetimi mührüledim.İkide bir tevkif edildiğim için ve ilerde işime yerer diye kendi ismini yazmayıp isminiz Üstüne Uğur Tola ismini yazdım. Diğer boş haneleri de doldurdum. Nitkim muhtelif vesilelerle polis sorduğu zaman bu kimlik sahte kartımı gösteriyordum.Bunun dışında Üzerinde kimliğimi görececek herhangi bir belge yoktu,dedi.

Sanık İrfan Uçar vekili Av. Aykut Ergil: Sanık İrfan Uçara emniyette uygun olan işkence bir yasa karasıdır,dedi. Bu konuda diğer şahıslardan sonra müvakkilime isnat olunan suçları yalancı kefaresindeki duşunuculara isnat ettirildiğini

İspat kuvvetinden yoksun bulunduğunu belirterek İrfan Uçar hakkında ayrıca

Ankara Sıkı Yönetim Mahkemesinde de TCK nın 146. maddesinin ihlalinden dolayı dava açılmış bulunduğunu bu itibarla burada yapılmakta olan duruşmadan vereste tutulmasını müvekkilinin mahkememizde görülen suçları hakkında herhangi bir delme veut bulunmamasıyla tehliyesine karar verilmesini talep etti.

Sanık Müdafii av. Aykut Ergil ayrıca Sıkı Yönetim 3 no lu Asli Mah. Başkanlığına hitabına taşıyan 3.9.1971 tarihli bir yazı ile müvekkiline yapılan işkenceye ait notları da tevdi edeceğini kaydederek İrfan Uçar inzali iki sayfeden ibaret bir yazıyı tevdi etti.

Okunarak dava dosyasına kondu.

Dosyasına konuldu.

Söz olan aynı avukat: Müvekkilem Jülide Zaim memuredir. Tehliye edilmmişti. Müteakip oturumlardan hariç bırakılmasına karar verilmesini talep ederim, dedi.

Talebin doğrudan doğruya sanığın şahsına bağlı oluğu denemiyle sanık Jülide Zaimden soruldu: Sanık duruşmadan vereste tutulmaya istemekteyiz, dedi.

GEREĞİ DÜŞÜLDÜ:

Sanık İrfan Uçar ile Jülide Zaimin sorgularının icra edilmiş olması nazara alınarak 353 sayılı kanunun 136. maddesi gereğince duruşmadan vereste kılınmaları na ve duruşmanın 6.9.1971 Pazartesi saat 9.30 bırakılmasına ve sanık İrfan Uçarın mevkuhiyet halinin devamına, sanık müdafii tarafından bu konuda yapılan talebin reddine ey birliği karar verilip tefhim olundu. 3.9.1971

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

T.B

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ